

נג:

נערה שנתפתתה פרק רביעי כתובות

מסורת הש"ס

16 ושמעתי מן ושמעתי
17 ושמעתי מן ושמעתי
18 ושמעתי מן ושמעתי
19 ושמעתי מן ושמעתי
20 ושמעתי מן ושמעתי

גליון הש"ס

נב"ד דר' הלל לרב
נב"ד דר' הלל לרב
נב"ד דר' הלל לרב
נב"ד דר' הלל לרב
נב"ד דר' הלל לרב

מוסף רש"י

שקילא טיבותך שריא
אחרתא. ונעלה מונות
ומוטלת על הקולס נענת
מנחתה על נכסי
בעלה הראשון. אבל
ימות קלי ימותה נה

תוספות ר"ד (המשך)

ולא יצאת מבית אביה
א"ר סימ' מבית אביה
יצאת ונשאת וא"ל מונות
אבל כאלמנה ונשאת א"ר
קטנה פשיטא דל"ל דהא
לא עקרה לשואין א"ל
רש' מניחה אלמנה בבית
אביה ונשואה בבית אביה
ושומרה יבם בבית א"ר
י"ל מונות. פי' שראוייה
ונתאלמנה ונשואה ויהא
בבית אבי' ר"ל אומר ויהא
בבית אבי' ר"ל מונות
אניה בבית אביה א"ל
מונות ר"ל הינו ת"ק
אלא לאו מסאנת א"ר
דתיק סבר א"ל יעבשו
בבית אבי' חזרה ור"ל סבר
אין לה. כיון דרצ"א בבית
אביה והלמנה תביק; פי' ש
ר"ל בת יבמה ר"ל מונות
או א"ל מונות. וי"ל יבם
את אשת אחיו והוליד
ממנה בת י"ל לאוהב
בת מניחה אצל אחיו יבם
בכ"ס האב או אין לה
כיון דאמר מן כתובתה
ל' על נכסי הראשון את
א"ר פי' כדאמרינן בהר"ק
א"ר כיון דר"ל על השני
כתובה תנאי כתובה נמי
ל"ל כגון מונות דתנאי
כתובה ככתובה אע"ג
דנכסי רקאמ' דר"ל סבר
שהוי קם הוא נחמלה
אפי' אין על הבנים
של יבם לזון את הדיבה
שהוי ראשון לא כתב לה
אלא כיון נוקבין דיווחין
ליכי מינאי וליכי מאחי
א"ר כיון דא"ל לית לה
מראשון כתובה. כ"ס כגון
שלא הניח נכסים שיעור
כתובה תקינו לה רבנן
משני כדפרש' בהר"ק
כ"ר שלא תהא קלה
בעיני הלוואית הלכך
תנאי כתובה נמי כגון מון
הבת י"ל על השני וי"ל
מונות אצל הבנים והיא
רלא מביע' ליה ביבמה
נפסא נמי כ"ר מ' משום
דגב' יבמה פשיטא ליה
דא"ל מונות מנכסי יבם
אצל הבנים שהרי מחמת
נשואי ראשון נוקבה ליבם
וכשמת הירבם נתאלמנה
וזו עשויא דאשון והרי
היא אלמנה ראשון וקרא
אני בה דמיחזיקא מנכסי
כ"ר מיבם אלמנותא פ"ק
מונות' על נכסי בעל
הראשון ואם אין לו נכסים
אין לה מונות על נכסי
שני' מאי תיקו' בעי ר"א
בת שנייה. פי' רבא על אם
אמו והוליד ממנה בת (כ)ו
יש לו בנים מאשה אחרת
ות' י"ל מונות או לא

שקילא טיבותך שאתה סבור שחזיק לך טובה בזה
נעולה היא ממך ומוטלת על ההרולים: לרב אע"ג דבגרי
והלא בגרות מוילאה מרשות אב ולמה חזון מנימו וזין לרבי בן
ל' אלעזר דר' שמעון שחלקו דבגר כפרק מילאת האשה (לקמן סה:)

בנישור נכסי מוריס כמונות דבין
נשאו בין גברו אבדו מונות: כי
פליגי בארוסה. רב אמר עד
דחלקמן קימה דאירוסין ואפילו לא
גבר וללי או חגגן או יגשאו וילאו
מרשות אב לגמרי כי גרנות: וכן
פני לוי כמחסיפה. דלוי סדר
כרייתא ששה סדרים כ"ר מייל וכרי
אושעיא: דרפי. כמתי: ומטי
ומניסון. הגיע זמן שנים עשר חודש
לכחולה משתכחה העבל כללקמן
כח"פ (דף ל"ג): ארוסה יש לה
מונות. ארוסה יתומה יש לה מונות
מן האחין או לא: הכי גרסין
מסברא לית לה כיון דאירסה לא
ינחא ליה דיסקיול. מסברא א"ר
אומר שאין לה מונות מן האחין דמאי
טעמא תקון רבנן מונות לנת
מנכסי האב כי הכי דלא דמיתול: אמר
הפחמים הכא ליכא למיחש להכי דכי
חזי ארוס דמוחלא זין לה איכו מדריה
ואע"פ שאינו מחויב לזונה דכיון
דאירסה לא ינחא ליה דמיתול: אמר
לוי אי משמע לא שמיע לך. כהדאי:
מסברא איס' לה. פי' לומר שמונת
מן האחים דארוס אין לה: כיון
דלא קיס ליה כנפא. ואם ינחא לו
שמה ינחא נה מוס לא שדי וזוי ככדי:
מחלסא. קטנה יתומה ששואה אחיה
ומילאה כעבלה וחסרה אלס: יש לה
מונות. עד שכתב ר"ל לא
אמרין עקמתינהו לנישואי מעיקרין
והיא לה כמי שלא ניסת או דלמא
הא ניסת וילאה מרשות אב: אלמנה
ככיס אפילו. כלומר לא חזון האירוסין
דאי מן הנשואין לאו אמרין יש לה
מונות דעד דחלקמן תנן ואפילו
כ"ר וה"ק אלמנה צבית אביה
כ"ר וכה"ל למחלסא דל"ן כ"ר הנשואין
דהא עקמתינהו ואחא רבי יהודה
לממר עודה צבית אביה כמחלסא
שלא יתא משס נשואין יש לה
מונות אבל משילאה נשואין א"ל
לה: כס יבמה. הכונס את יבמתו
ילדה לו בת יש לה מונות לאחר
מיתת האב מן האחין מנכסי אביה
או לא: כיון דאמר מר. כתובה
כ"ר

איה על נכסי יבם תנאי כתובה דילה נמי לאו על נכסי הוא: או דלמא.
כיון דאמרין תסס אי לית ליה נכסים לראשון תקינו לה רבנן משני כדי
שלא תהא קלה בעיניו והולאה: איס' לה. נמי תנאי כתובה להיות בתו
זונה: כס שניה. מי שנשא שניה מדברי סופרים דאמר רבנן
לקמן כפרק אלמנה (דף ק): השניה אין לה כתובה ולא מונות
בתה שילדה לו ומת: יש לה מונות. מנכסיו או לא:
כיון
איה על נכסי יבם תנאי כתובה דילה נמי לאו על נכסי הוא: או דלמא.
כיון דאמרין תסס אי לית ליה נכסים לראשון תקינו לה רבנן משני כדי
שלא תהא קלה בעיניו והולאה: איס' לה. נמי תנאי כתובה להיות בתו
זונה: כס שניה. מי שנשא שניה מדברי סופרים דאמר רבנן
לקמן כפרק אלמנה (דף ק): השניה אין לה כתובה ולא מונות
בתה שילדה לו ומת: יש לה מונות. מנכסיו או לא:
כיון
איה על נכסי יבם תנאי כתובה דילה נמי לאו על נכסי הוא: או דלמא.
כיון דאמרין תסס אי לית ליה נכסים לראשון תקינו לה רבנן משני כדי
שלא תהא קלה בעיניו והולאה: איס' לה. נמי תנאי כתובה להיות בתו
זונה: כס שניה. מי שנשא שניה מדברי סופרים דאמר רבנן
לקמן כפרק אלמנה (דף ק): השניה אין לה כתובה ולא מונות
בתה שילדה לו ומת: יש לה מונות. מנכסיו או לא:
כיון

דקיימו כוונתה בריש המקבל (ב"מ דף קד. קס) דדרשי לשון הדיוס
רבי מאיר ורבי יהודה והלא הוקן ורבי יהושע בן קרחה ורבי יוסי
וביון דדרשי לשון הדיוס שהגו ההדיוסות לכחוד בעטרות אע"פ
שלא תקנו חכמים כ"ס תנאי כתובה שהוא תקון חכמים והתם כהמקבל
(ב"מ ז) מוס מוכח דהכי הלכתא ומיהו

קשה מניס הלל אהלל הוקן ושמא
דואע"ג דבית הלל הס תלמידי הלל הוקן
פליגי עליה אי נמי כי לית להו לבית
הלל מדרש כתובה היינו לגרע כמה
אבל לייפות כמה אית להו ולהכי
חזרו בית הלל להודות לבית שמאי
בימונות דהתם היו לייפות כמה ולא
משום קל וחומר דהתם כדמוכה
ממעיקין דהתם והיהו דהמקבל נמי
לייפות כמה דעל ידי שהיה כחוד
כמונות אמן לכשתנכמי לחופה היו
לי לזניה לאו עשה צניע ממוסר
וכמר לייפות אחרה אלת הוקן ומיהו
בית שמאי אית להו מדרש כמנה
אפילו לגרע כמה וקיימא לן כוונתיהו
דהא: הוה דאירוסין לגרע כמה
דנשואין. הוה ליכא למיפרך אי היה
נשואין היה אע"ג דבגר כדפרין
לעיל לר' דמיני עד דחלקמן דהתם
פרין משום דשמע דלמא לאשמועינן
מגלו אכל האב רב יוסף מני כרייתא
כאפי נפשה וקמשמע לן נישאת כשהיא
קטנה והוא הדין לאיבגר ולא אינסוב:
ארוסה יש לה מונות או אין לה
מונות. לא שמיע
ליה פלוגתא דתנאי דלעיל אי נמי
שמעי ליה ומנעיה ליה הכי הלכתא:
אלמנה בבית אביה. פירש
בנקטרס דהיינו מן האירוסין דמן
הנשואין לכולי עלמא לית לה דכיון
שנפקה עשה אחת ממונות שזו
אין לה אכל מן האירוסין לא פקעי
דקסר ארוסה יש לה מונות ולא"ת
א"ר אמאי נקט אלמנה כיון דאפילו
לא נתאלמנה יש לה מונות ויש לומר
לאשמועינן אכל מן הנשואין אפילו
נתאלמנה אין לה אי נמי לאשמועינן
דוק אלמנה מן האירוסין יש לה
מון הנשואין אין לה אכל ממחלסא
אע"ג דנשאת אית לה ואמי ספיר הא
דאמר ממחלסא איכא בנייהו וחס תאמר
ובשומרת יבם תנאי אחא לאשמועינן
דאי למירש דוקא מן האירוסין אכל
מן הנשואין לא מאי איריא שומרת
יבם אפילו אלמנה שאינה זוקקה ליבם
נמי אין לה ויש לומר דנקט שומרת
יבם לרבותא דלא מביעה ארוסה לחופה
אלא אפי' שומרת יבם דלא מיחסר'א שיכול לנא עליה בעל כרחה
אפי' הכי יש לה מונות ורבינו תם מפרש אלמנה צבית אביה
שהיתה נשואה ונתאלמנה או נתגרשה צמי אביה והיינו צבית אביה
יש לה מונות והוא כשנתאלמנה או נתגרשה אחת לא מת האב
ולא בא זמן חיוב מונות ולא מיפקיד מידי ודייק דממחלסא לת"ק
צבית אביה נפקא דמדלמא רבי יהודה לטפוי למימר עודה צבית
אביה בעינן מכלל דת"ק צבית אביה אפילו יתא והיינו ככה"ג
ואין גראה כדיון נשאת שזו אין לה מונות דל"ן לאכ רשות בה ופירוש הקונטרס גראה עיקר: בת יבמה יש לה מונות או
אין גראה שוונת. גראה צבית עומה פשיטא ליה דיש לה מונות דגבי דיהא אמרין תנאי כתובה ככתובה ובי לית ליה לראשון דאי
תקינו לה גס מונות משני אכל בת מיבעיא ליה אי אינחא כמותה למהוי תנאי כתובה ככתובה וכגון דלית ליה לראשון דאי
אית ליה ממנה נשך גביח ובעה"ג אולה בעיא דנת שניה דפשיטא ליה דשניה עומה לית לה דלגבי דיהא הוא תנאי כתובה
לכתובה אכל גבי דנת מיבעיא לן ו"מ דאף צבית ליה לראשון קבעי אע"ג דלדידה פשיטא דלית לה מונות בין אית ליה בין לית
ליה דרפי' צבית מיבעיא ליה דמראשון ודאי ליה לה שהיה הוא לא כתב לה אלא כגון נוקבין דיהיון ליה מינאי אינון יתבין והאי לאו
מיניה היא אכל מן השני דלמא אית לה כיון דאי לית לה מראשון תקינו לה משני דכל תנאי יהיו על השני מוטלין ולענין מונות הבת אע"ג
דלית ליה לראשון כיון שאינה נזונה מהם כמאן דלית ליה דמי ותקינו לה רבנן משני או דלמא משני נמי לית לה ולרין עיון אי הוה מני למינעי
נמי לענין כתובה כיון דכרין דלמא לית לה דהא מחויב ירית או דלמא איכא למיחש דלמא מימנע האב ולא יהיב דמיש דלמא נפלה לה
קמייה יבם ומיהו אחרוסה גראה דלא הוה מני למינעי לענין כתובה כיון דכרין דהא לא יהיב לה אב מידי כל זמן שהיא ארוסה:
כת

עין משפט
גר מצוה

ק"ת א ב מ"י פ"ט
מ"ל אשוח הל"י
פ"מ ל"ל מ"י ופ"מ
טו"ש א"ר י"מ י"מ
פ"ק ג ו"י ק"י פ"ק
ק"ש ג מ"י שס הל"י טו
טו"ש"י שס מ"י ק"י
פ"ק ג:
ק"ד ר מ"י שס הל"י
טו טו"ש"י שס פ"ק ד:
קבא ו ז מ"י שס הל"י
ד ופ"ק"י שס הל"י
יא ד"ו טו"ש"י שס פ"ק ה'
ו"מ"י ק"ו שס פ"ק ז':

תוספות ר"ד

16 הכנת הוא אביה חריב
17 הלמא לו שאינו חריב
18 בעלה מיהו אם רצתה
19 מסמאה לו רכנת אנה
20 מורת על הטומאה רבי
אנה כתוב ואת כנת
מה אנה ארוסה.
פי' גרתיי בת אביה דלא
תקני ירושה הבעל אלא עד
שתנסי לחופה או הספר
לשולח הבעל: מת הוא
גובה כתובה פי' מ"י
ותוספת א"ל כח"ל טעמא
מת הוא אנה ארוסה
א"ל כמחלסא וזן כתובה
שיא מ"י לקיבור ויאי
דמאי לעיל בנשואה תחת
דמוסא כדפרש' א"ר
שירש דגורי' וכל נכסי
מלוג שלה. פי' מ"י אין
לה כתובה כי מה היא
כחיוי און לה תביעת
כתובה ותקנ' בשביל
מ"י' שהיא יורש א"ר
השעיא שאין אי קורא
בה לכשתנאי לאחר
תחילת מה שכתב ליה. פי'
תנאי ב"ר הוא זה אפילו
לא כתב לה הלכך כ"ד
שלא מת ולא יורשה ולא
נשתכר לה אפי' יורש
ממנה כלום ואפי' שזה
הטעם יש לזון כשנשואה
שפתה כחיוי א"ר נמצא
אפי' יורש מ"י מ"י לתוספת
שהוי לא מחייב לתוספת
לה אפי' מוריש לבעל
וצריס בראמרין טעמא
כ"ר שיקפון ור' כ"ר
אחא רבין אר"ל ארוסה
שפתה א"ל כתובה א"ל
אבי וז"ל אמרי ליה שקילי
טובותך ושדי אחיוא
כבר תרמנה לעיל רב
אשעיא ולוי לטפתי
בככל: כיון נוקבין וכו'.
רב ר' עד דחלקמן ולוי
תני עד דחברין כ"ר אף על
פי' דלא אנוסין א"ר אנוסין
אפי' דלא איבדו רביע'
לא פליגי דל"ל. פי' שהרי
נישואין וביבת מוציאין
מרשות אב לגמרי כ"ר
מרשות אחים ופשיטא
דאין לה מונות כי פליגי
בארוסה פי' בענה שלא
בגרה רב סבר לית לה דמי
עד דחלקמן. פי' וקתה
דאירוסין שפה קימה ולא
מחייב כמונות ולוי סבר
אית לה דמיני עד דחברין.
פי' אבל נערה אשעיא
שנתארסה יש לה מונות
עד שתבגרו או עד שתנשא:
כמאן עד מתי הבת
נזונת עד שתתארס משום
ר"א אמר עד שתבגרו
וקיל' אר"ל הלכה כר"ד
אלא כתיב: בעי מימי
מר' שסמאנ' ל"ל מונות
או אין לה מונות. פי'
הבת שהשואה כקטנה
אמה ואחי' וימאנה כבעלה
וחזרה אחא אפ"ל יש
לה מונות מן האחין
דאמר' נשואין קמאי עק'ר
והיה' כמי שלא נשאת

16 ולי דוקא סתת אלא קמיל' רבותא דלפי' אי היה כהנא מ"י' אם רצתה שמיחלה לה. כ"ר נראה דכן ל"ל על נכסי האשון כדאמרין כחוקין לית לה פי' כיון דל"ן על השני כתובה תנאי כתובה נמי לית לה וכו'.